
Y CABINET DYDD MAWRTH, 31 GORFFENNAF 2018

Yn bresennol-

Y Cynghorwyr: Dyfrig L. Siencyn, Dafydd Meurig, Nia Wyn Jeffreys, Peredur Jenkins, Dilwyn Morgan, W. Gareth Roberts, Gareth Thomas a Ioan Thomas

Hefyd yn bresennol- Dilwyn Williams (Prif Weithredwr), Iwan Evans (Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol), Dafydd Edwards (Pennaeth Cyllid)

Eitem 6: Dafydd Wyn Williams (Pennaeth Adran Amgylchedd)

Eitem 7: Geraint Owen (Pennaeth Adran Cefnogaeth Gorfforaethol)

Eitem 8: Marian Parry Hughes (Pennaeth Adran Plant a Cefnogi Teuluoedd), Aled Gibbard (Uwch Reolwr Gweithredol – Adnoddau Gofal, Plant a Cefnogi Teuluoedd), Bleddyn Jones (Rheolwr Trethi).

1. YMDDIHEURIADAU

Croesawyd Aelodau'r Cabinet a Swyddogion i'r cyfarfod.

Derbyniwyd ymddiheuriad gan Cyng. Gareth Griffith a'r Cyng. Craig ab Iago.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

3. MATERION BRYD

Datganodd yr Arweinydd ei fod wedi cytuno i drafod dwy eitem frys er gwybodaeth brys.

1. Llongyfarchwyd Geraint Thomas ar ei fuddugoliaeth yn ras y Tour de France, Pennaeth y tîm Syr David Brailsford, yn enedigol o Wynedd. Diolchwyd i'r ddau am eu hymroddiad i'w gwlad ac ymfalchiwyd yn eu llwyddiant.
2. Adroddodd y Cynghorydd Peredur Jenkins fod y Cyngor wedi cael trafferthion gyda'i systemau cyfrifiadurol yn ystod yr wythnos diwethaf, ond llwyddwyd i adfer y systemau mewn trefn blaenoriaeth. Mynegwyd fod y cynllun adfer trychineb a'r dechnoleg berthnasol wedi bod yn allweddol wrth gael y prif systemau yn ôl. Ychwanegwyd fod Gwasanaeth TG y Cyngor yn parhau'n ddygn gyda'r gwaith o adfer rhai systemau, ac y bydd yn parhau i weithio i wella gwydnwch y systemau i'r dyfodol. Ymhellach, bydd y Pennaeth Cyllid yn comisiynu barn arbenigol annibynnol ar bensaerniaeth y dechnoleg er mwyn gweld a oes yna ffyrdd o osgoi sefyllfa debyg i'r dyfodol.

4. MATERION YN CODI O DROSOLWG A CHRAFFU

Nid oedd unrhyw faterion yn codi o drosolwg a chraffu.

5. COFNODION CYFARFOD A GYNHALIWDYD AR 03 GORFFENNAF

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion cyfarfodydd y Cabinet a gynhaliwyd ar y 3 Gorffennaf 2018, fel rhai cywir

6. ADOLYGU LEFEL ADNODDAU GWASNAETH GWARCHOD Y CYHOEDD

Cyflwynwyd yr eitem gan Cyng. Dafydd Meurig

PENDERFYNWYD

1. Derbyn yr adroddiad

2. Cymeradwyo cyfeirio £70,000 o incwm presennol yr adran i gynyddu adnodd staffio er cyfarch gofynion gorfodaeth cyfraith bwyd yn unol â'r adroddiad. Gan ganiatáu'r Adran Amgylchedd i:

- Wireddu un o'r cynlluniau arbedion arfaethedig (yn ymwneud ag incwm yn sgil trefniadau cau ffyrdd) yn gynnar 9 y.h. gweithredu yn ystod 2018/19 yn hytrach nac erbyn 2019/20.
- Cynhaefu £70,000 o incwm ychwanegol o'r cynllun arbediad hwnnw yn adrannol, ar gyfer gweithredu trosglwyddiad cyllideb barhaol er mwyn ariannu 2 swydd yn y gwasanaeth Gorfodi Cyfraith Bwyd.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod yr adran yn gofyn i symud £70,000 o incwm presennol er mwyn gallu cyfarch gofynion gorfodaeth cyfraith bwyd yn dilyn adolygiad gan yr Asiantaeth Safonau Bwyd. Nodwyd fod yr Uned Lles, lechyd a Diogelwch y gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd yn daprau'r gwasanaeth gorfodi cyfraith bwyd. Mynegwyd fod yr uned yn gyfrifol am orfodi gofynion diogelwch bwyd mewn dros 2000 o fusnesau bwyd yng Ngwynedd.

Yn dilyn ymarfer Her Gwynedd, nodwyd fod yr Adran Amgylchedd wedi derbyn toriad ariannol, ychwanegwyd fod ymgais wedi ei wneud gan yr Uned i weithio mewn ffyrdd gwahanol, ond bellach fod y Gwasanaeth Gwarchod y Cyhoedd dan

straen er mwyn cyrraedd holl ofynion gan gynnwys dyletswyddau archwilio bwyd newydd bellach mewn grym. Ychwanegwyd fod Asiantaeth Safonau Bwyd wedi datgan barn fod angen i'r Cyngor roi mwy o adnoddau tuag at archwilio hylendid bwyd a safonau bwyd. Pwysleisiwyd nad gofyn am arian mae'r Adran, ond yn gofyn am ddargyfeirio arian o fewn yr adran er mwyn cyflawni'r angen.

Tynnwyd sylw at farn y Swyddog Cyllid a oedd yn nodi fod y £70,000 yn cael ei gynhaefu o ganlyniad i incwm ychwanegol sydd eisoes yn dod i law drwy newid sut yr ydym yn codi 'incwm am drefniadau cau ffyrdd'.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth

- Nodwyd fod yr adran wedi profi pwysau o arbed arian.
- Nodwyd fod angen yr adnodd gwrdd â'r anghenion.
- Cafwyd trafodaeth am y ddau fath o ffrwd gwaith sydd o fewn yr uned.

7. ADRODDIAD BLYNYDDOL CYFLOGAETH

Cyflwynwyd yr eitem gan Cyng. Nia Jeffreys

PENDERFYNWYD

Cymeradwyo'r adroddiad blynyddol.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod yr adroddiad yn llu o ystadegau defnyddiol am y Cyngor. Diolchwyd i staff gan ychwanegu ei bod wedi bod yn flwyddyn anodd ond fod y staff wedi gwneud popeth er mwyn sicrhau'r safon uchaf o wasanaeth i drigolion Gwynedd. Tynnwyd sylw at broffil oedran y staff gan nodi fod 64% o'r staff dros 40 mlwydd oed, ategwyd fod mwyafrif o'r Grŵp Rheoli Corfforaethol dros 50 mlwydd oed.

Nodwyd fod nifer dyddiau salwch staff y Cyngor wedi gostwng i 8.72 diwrnod y flwyddyn. Ychwanegwyd fod y Cyngor ymysg yr awdurdodau lleol isaf o ran dyddiau salwch ar draws Cymru. Esboniwyd fod y Cyngor bellach gam ymhellach o fod yn nes at dalu Cyflog Byw ar gyfer y rhai sydd ar Bwynt 8, sef lleiafswm cyflog y Cyngor. Erbyn Ebrill 2019, nodwyd y bydd yr isafswm cyflog o fewn y Cyngor yn uwch na'r Cyflog Byw.

Mynegwyd, fel y gwelir yn gyffredin o fewn cymdeithas, fod y bwlch cyflog rhwng merched a dynion yn bodoli o fewn y Cyngor yn ogystal. Ychwanegwyd fod Cynllun Busnes y Cyngor am y pum mlynedd nesaf yn ymchwilio i sut mae modd lleihau'r bwlch a hybu'r nifer o ferched sy'n cyrraedd y swyddi uchel o fewn y sefydliad.

Sylwadau yn codi o'r drafodaeth

- Ychwanegwyd bellach fod Arbenigwyr Addysg, a oedd yn gweithio ar y cyd rhwng Gwynedd a Môn bellach yn aelodau staff Cyngor Gwynedd a bod Cyngor Môn yn prynu eu gwasanaeth gan y Cyngor.
- Nodwyd fod llawer o ffeithiau defnyddiol o fewn yr adroddiad a fydd yn

sylfaen ar gyfer gwelliannau'r Cyngor.

- Holwyd wrth edrych ar broffil oedran y Cyngor os oes modd gwneud proffil oedran ar gyfer y sir yn ogystal fod modd cymharu'r ystadegau.
- Mynegwyd fod nifer y swyddi wedi cynyddu a bod nifer uchel yn ymgeisio am swyddi, ond holwyd pam fod nifer o swyddi yn cael ei ail-hysbysebu. Nodwyd fod nifer uchel o'r swyddi sydd yn cael ei ail-hysbysebu yn rhai yn y maes gofal neu yn swyddi dros dro. Ychwanegwyd fod gwaith yn cael ei wneud yn benodol ar ddatblygu gweithlu.
- Trafodwyd Datblygu'r Arweinyddiaeth, gan holi sut mae'r Coleg Rheolwyr am ddatblygu arweinyddiaeth. Nodwyd gan y Cyngor ffocws ar arwain pobl yn hytrach 'na rheoli pobl a bod y Coleg Rheolwyr yn rhoi cefnogaeth i reolwyr ennill sgiliau arweinyddiaeth.

8. RHYDDHAD DEWISIOL RHAG TRETH CYNGOR I BOBL IFANC YN GADAEI GOFAL

Cyflwynwyd yr eitem gan Cyng. Dilwyn Morgan a Cyng. Peredur Jenkins

PENDERFYNWYD

Yn unol â hawliau'r Cyngor dan Adran 12A(1)(c) Deddf Cyllid Llywodraeth Leol 1992, caniatáu eithriad llawn rhag talu Treth Cyngor i bobl ifanc yn gadael gofal tan y maent yn 25 mlwydd oed, ar ôl ystyried unrhyw ddisgowntiau, eithriadau a/neu ostyngiad Treth Cyngor y maent eisoes yn deilwng iddynt.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad gan nodi fod ei bod yn bleser cyflwyno'r adroddiad hwn, nid yn unig fel aelod Cabinet ond fel cadeirydd Panel Rhiant Corfforaethol. Nodwyd fod yr adroddiad yn amlygu cydweithrediad rhwng adrannau. Ychwanegwyd mai cais gan Banel Rhiant Corfforaethol oedd yr adroddiad hwn a drwy gynnig y rhyddhad yma i'r bobl ifanc sydd yn gadael gofal mae'n gyfle i'w cynorthwyo a'u haddysgu am faterion ariannol ehangach.

Ychwanegwyd fod yr Adran Gyllid yn gefnogol iawn i'r adroddiad, gan ychwanegu yr amcangyfrifir na fydd caniatáu'r rhyddhad hwn yn costio mwy na £20,000 y flwyddyn i'r Cyngor. Esboniwyd fod hyblygrwydd ar gyfer ariannu cost y cynllun yn y gyllideb gorfforaethol.

Sylwadau'n codi o'r drafodaeth

- Ychwanegwyd nad oes sôn gan y Llywodraeth ar hyn o bryd am ariannu'r cynllun, ond fod y 22 sir yng Nghymru yn awyddus i gysoni hyn ac i roi pwysau ar y Llywodraeth i ysgwyddo'r baich yma.
- Mynegwyd fod angen cefnogi'r bobl ifanc sydd yn gadael gofal a bod cefnogaeth lawn i'r cynllun yma.

9. CAU ALLAN Y WASG AR GYHOEDD

PENDERFYNWYD cau'r wasg a'r cyhoedd allan o'r cyfarfod yn ystod y drafodaeth ar yr eitemau canlynol gan ei fod yn debygol y datgelir gwybodaeth eithriedig fel y'i diffinnir ym mharagraff 12 Atodiad 12A, Deddf Llywodraeth Leol 1972. Mae'r paragraff yma yn berthnasol oherwydd ei fod yn ymwneud â gwybodaeth ynglyn a'g unigolyn penodol . Mae'r adroddiad yn son am faterion yn ymwneud a chyflogaeth aelod o staff, yn arbennig felly cais ymddeol yn gynnar na fydd yn cael ei benderfynu hyd derbyn sylwadau'r Cabinet. Oherwydd ystyrir fod y budd cyhoeddus o beidio datgelu'r wybodaeth yn gorbwysu'r budd cyhoeddus o'i ddatgelu.

10. UWCH REOLAETH Y CYNGOR

Cyflwynwyd yr eitem gan Dilwyn Williams

PENDERFYNWYD

Derbyn bwriad y Prif Weithredwr a'r sgil effeithiau a nodwyd yn yr adroddiad

TRAFODAETH

Cyflwynwyd adroddiad oedd yn nodi yn unol â threfniadau'r Cyngor fod yna hawl gan y Prif Weithredwr, yn ddarostyngedig i ofynion i ymgynghori a swyddogion ac achos busnes i benderfynu ar geisiadau ymddeoliad cynnar. Ychwanegwyd oherwydd bod y mater yn ymwneud ag Uwch Swyddog ymgynghorwyd a'r Cabinet hefyd ynglŷn â'r cais cyn dod i benderfyniad.

Nodwyd ym mis Mai eleni, penderfynodd y Cabinet y dylid cynnal arolwg o drefniadau rheolaethol y Cyngor ac mae'r trefniadau ar gyfer cyflawni hynny ar droed. Yn y cyfamser, mae'r Prif Weithredwr wedi derbyn cais gan un o'r Penaethiaid yn gofyn am ganiatâd i ymddeol yn gynnar (heb ostyngiad yn ei bensiwn) er mwyn hwyluso gallu'r cyngor i gyflawni arbedion. Er bod cost o gytuno i'r cais, byddwn yn adennill y gost o mewn 12 - 16 mis fan bellaf a byddai'r arbedion ar gael i gyfrannu tuag ar fwllch ariannol y Cyngor o ganol y flwyddyn ariannol nesaf ymlaen.

Diolchwyd i'r Pennaeth am ei wasanaeth Cyngor gan nodi y bydd y Cyngor yn colli ei holl brofiad yn y maes.

Dechreuodd y cyfarfod am 13:00 a daeth i ben am 14:00

CADEIRYDD